

Lesduur: 75 minuten

LES 3

DRUK MET

BEELDEN

LESVOORBEREIDING

ER REED EEN TREIN NAAR SOBIBOR

Lespakket bij de getuigenis van Jules Schelvis (1921 - 2016)

Vooruitblik op de les

De leerlingen maken bij hun gedicht, gemaakt tijdens de muziekles, een illustratie met een druktechniek. De illustratie en het gedicht worden samengevoegd en gepresenteerd.

Doel van de les

De leerlingen kunnen bij een tekst een passend beeld maken. Ze leren een druktechniek gebruiken.

Materialen

In deze les worden twee druktechnieken beschreven. Afhankelijk van de materialen die op school aanwezig zijn kun je kiezen voor zeefdrukken of spatten.

Zeefdrukken

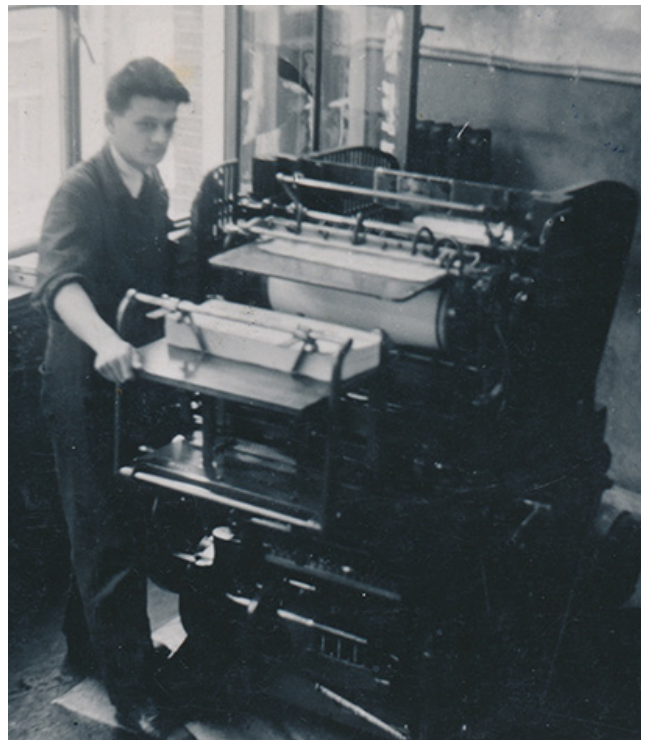
- Zeeframen (Een zeefraam is een rechthoekig houten frame met opgespannen gaas)
- Blockprint in verschillende kleuren (Blockprint is een sneldrogende, goed dekkende verf, speciaal bedoeld voor sjabloneer- of stempeltechnieken. De verf is op waterbasis verkrijgbaar)
- Wissers (om de verf mee over het zeefraam te verdelen)
- Stevig papier om op te drukken (in een formaat dat binnen het zeefraam past)
- Restpapier om vormen van te scheuren
- Schorten

Spatten

- Voor iedere leerling een spatraampje
- Oude tandenborstels (liefst met harde onregelmatige haren)
- Ecoline of aquatint in verschillende kleuren
- Voor ieder groepje potjes met een brede onderkant (zodat ze stevig staan), gevuld met een bodempje ecoline of aquatint
- Stevig wit papier om op te spatten
- Restpapier om sjablonen van te maken
- Scharen
- Schorten

Vorbereiding

Kies een druktechniek en leg de materialen klaar. Neem de uitleg van druktechniek van je keuze vooraf door. (Zie instructie.)

Jules bij Lindenbaum, 1940

Introductie

5 minuten

In de leestekst bij les 1 hebben de leerlingen ontdekt dat Jules drukker was van beroep. Inventariseer kort of de leerlingen een beeld hebben van wat een drukker doet en wat het drukkersvak inhield. Vertel dat Jules drukwerk maakte in verschillende technieken, onder andere zeefdrukken.

Instructie

10 minuten

Vertel dat de leerlingen bij het gedicht dat ze maakten in de vorige les een illustratie gaan maken met een druktechniek.

Laat de leerlingen vooraf verschillende ontwerptekeningen maken op een kladblaadje. De beste hiervan kiezen ze uit en voeren ze uit in de druktechniek.

Leg de techniek uit door het 'droog' voor te doen. Laat de leerlingen meekijken.

Zeefdrukken

- Scheur vormen uit restpapier en maak daarmee een voorstelling op het gekleurde papier.
- De stukken papier liggen los op het gekleurde papier.
- Leg, als de voorstelling compleet is, het werkstuk voorzichtig onder het zeefraam.
- Doe een streep blockprint op het zeefraam, net

boven het werkstuk.
Meerdere kleuren verf naast elkaar kan ook. Er ontstaat dan een gemarmerd effect. (Let er wel op dat de verschillende kleuren zichtbaar blijven en dat er geen bruine brij ontstaat.)

- Trek met een wisser de verf over de voorstelling, van boven naar beneden.
- Til het zeefraam op.
- De losse stukken papier blijven aan het zeefraam kleven.
- Haal ze eraf en gooi ze weg.
- De voorstelling is op het gekleurde, bedrukte papier tevoorschijn gekomen.
- Hang het werk op om te drogen.
- Maak het zeefraam schoon.
- Laat de leerlingen eventueel het werk verder uitwerken door ze met stift details te laten aanbrengen.

Bij zeefdrukken kunnen meerdere leerlingen samen doen met één zeefraam. Het zeefraam moet na ieder druksel schoongespoeld worden voor de volgende leerling.

Spatten

- Knip uit restpapier sjablonen van vormen die je wilt gebruiken in je afbeelding. Weet je niet hoe je sjablonen moet maken, google dan op 'zelf sjablonen ontwerpen'. Je vindt dan verschillende sites met uitleg.
- Leg de sjablonen op het witte papier.
- Pak een tandenborstel en een spatraam.
- Doop de tandenborstel in de ecoline.
- Klop het te veel aan ecoline af door met de tandenborstel voorzichtig tegen het potje te tikken.
- Houd het spatraam tien tot twintig centimeter boven je drukvel.
- Wrijf met de tandenborstel voorzichtig maar stevig over je spatraam.
- Pak pas nieuwe ecoline als er geen ecoline meer zichtbaar is op het spatraam.
- Gebruik je teveel ecoline dan krijg je vlekken.
- Stoot tijdens het spatten niet tegen je drukvel en zorg dat de sjablonen niet verschuiven. Ook dit zorgt

voor vlekken.

- Je kunt meerdere kleuren door elkaar spatten. Dat geeft een mooi effect.
- Donkere kleuren geven snel resultaat.
- Lichte kleuren geven een subtiel resultaat.
- Haal de sjablonen pas van het drukvel als de ecoline droog is.

Uitvoering

45 minuten

De leerlingen maken meerdere ontwerpschetsen voor een illustratie en kiezen de beste uit.

De leerlingen maken van restpapier vormen waarmee ze op hun drukvel een compositie maken. Vervolgens maken ze een afdruk in de aangeboden techniek.

Afsluiting

15 minuten

Bekijk met de leerlingen de illustraties. Laat steeds één leerling een illustratie aanwijzen waar hij/zij meer over wil weten. De maker van de illustratie draagt zijn gedicht voor. Bespreek samen met de leerlingen hoe de illustratie past bij het gedicht.

Verzamel de gedichten en de illustraties en presenteer ze op een mooie manier:

- Voeg ze samen en maak er een boek van.
- Maak een presentatie van gedichten en illustraties in de klas of op een centrale plek in de school.
- Scan de illustraties en de gedichten en maak er een tijdschrift van met bijvoorbeeld <http://www.magazineplaza.nl/> of <http://nl.blurb.com/magazine>